

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Moklo sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Vaikų ligų klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Vaikų reumatologija 6 kreditai (160 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	0,5	1,5	4
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas žodžiu, pateikiami 4 teoriniai klausimai ir viena klinikinė situacija			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Supažindinti su vaikų reumatinėmis ligomis, jų etiopatogeneze, klasifikacija, naujausia diagnostika, gydymo metodais ir pacientų ilgalaikės stebėsenos principais.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p><u>Vaikų judamojo aparato anatominiai ypatumai.</u> Kaulų struktūra ir funkcija. Sąnarių anatomija ir biomechanika. Jungiamojo audinio anatomija ir fiziologija.</p> <p><u>Reumatinės vaikų ligos ir genetika.</u> Retų reumatinių ir autouždegiminių ligų genetinio ištyrimo galimybės. Genų koduojančių sekų tyrimas naujos kartos sekoskaita.</p> <p><u>Įgytas, įgimtas imunitetas ir autoimunitetas.</u> Uždegimas ir jo mediatoriai, Imuninis atsakas infekcijai, įmuniniai audinių pažeidimai, imuninės ląstelės (T, B limfocitai, NK ląstelės, citokinai)</p> <p><u>Reumatinė liga sergančio paciento fizinis ir kiti tyrimo metodai.</u> Raumenų – sąnarių sistemos ištyrimas – pGALS, pREMS. Laboratoriniai, instrumentiniai, radiologiniai tyrimai, jų rezultatų vertinimas. Imunologinių tyrimų interpretacija. Kapiliaroskopija ir jos taikymas sisteminių jungiamojo audinio ligų diagnostikai. Intrasąnarinės vaistų injekcijos. Sinovijos skysčio tyrimai. Odos ir raumenų biopsijos interpretacija.</p> <p><u>Vaikų reumatinių ligų semiotika.</u> Vaikų judamojo aparato skausmai ir jų priežastys. Sąnarių ligų diferencinė diagnostika. Odos bėrimų, nuplikimo, nagų pažeidimo, gleivinių opų diferenciacija, priežastys. Akių, LOR, virškinimo trakto, šlapimo organų, lytinės, endokrininės, širdies ir kvėpavimo sistemų pažeidimas reumatinėmis ligomis sergantiems pacientams.</p> <p><u>Vaikų judamojo aparato neuždegiminiai skausmai.</u> Gerybinis sąnarių hiperomobilumo sindromas, "augimo skausmai", fibromialgija, refleksinė simpatinė distrofija, psichogeniniai skausmai. Osteochondropatijos. Skausmai susiję su dideliu krūviu: patelofemoralinio skausmo sindromas, (<i>chondromalacia patelae</i>), medialinės raukšlės (<i>plica mediana</i>) sindromas, blauzdų (antkaulio) skausmas, alkūnės epikondilitai, muzikantų rankų skausmai.</p>				

Jaunatviniai idiopatiniai artritai (JIA). Klasifikacija ir bendrybės. Sisteminis jaunatvinis idiopatinis artritas. Jaunatvinis idiopatinis oligoartritas. Jaunatvinis idiopatinis poliartritas be RF. Jaunatvinis idiopatinis poliartritas su RF. Jaunatvinis idiopatinis artritas ir entezitas. Jaunatvinis psoriazinis artritas. Nediferencijuotas artritas. Epidemiologija, diagnostiniai kriterijai, klinika, eiga ir išeitys. Uveitas ir JIA.

Sisteminės jungiamojo audinio ligos. Sisteminė raudonoji vilkligė. Mišri jungiamojo audinio liga. Nediferencijuotos jungiamojo audinio ligos. Antifosfolipidinis sindromas (pirminis, antrinis), diagnostika, gydymas. Naujagimių vilkligė. Jaunatvinis dermatomiozitas ir kitos uždegiminės raumenų ligos. Jaunatvinė sisteminė sklerozė. Lokali skleroderma ir eozinofilinis fasciitas. Sjogreno sindromas ir Imunoglobulino G4 ligos. Reino fenomenas ir kiti vazomotoriniai sindromai. Ligų paplitimas, etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas.

Vaikų vaskulitai. Klasifikacija. Centrinės nervų sistemos uždegiminiai pažeidimai. Imuninių kompleksų smulkiųjų kraujagyslių vaskulitai: IgA vaskulitas (Henoch-Schonlein) ir hiperjautrumo vaskulitai (leukocitoklastinis, hipokomplementeminis vaskulitai). Mazginis poliarteritas. Kawasaki liga, PIMS (Vaikų multisisteminio uždegimo sindromas sergant Covid-19 infekcija), diferencinė diagnostika. Su ANCA susiję vaskulitai. Takajasu arteritas ir kiti vaskulitai. Behčeto liga: klinika, diagnostika, gydymas. Panikulitai: klasifikacija, diferencinė diagnostika (mazginė eritema, Weber-Christian liga ir kt.).

Imuninės sistemos disfunkcija: autouždegiminės ligos ir imunodeficitai. Periodinio karščiavimo sindromai ir kitos paveldėtos autouždegiminės ligos. Autouždegiminės kaulų ligos. Vaikų sarkoidozė. Makrofagų aktyvacijos sindromas. Pirminiai, antriniai imunodeficitai ir reumatinės ligos.

Vaikų judamojo aparato pažeidimas ir infekcija. Infekciniai (bakteriniai, virusiniai, grybeliniai) artritai ir osteomielitas. Laimo liga. Reaktyvūs artritai: enteropatiniai, urogeniniai, po kvėpavimo ligų, idiopatiniai.

Reiterio liga: paplitimas, etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas.

Nereumatinė ligų reumatinis pasireiškimas. Piktybinės kaulų ligos ir su jais susiję pažeidimai. Kaulų tankis, jo ištyrimo galimybės, vaikų antrinė osteoporozė. Skeleto displazija. Uždegiminių žarnų ligų reumatinė išraiška. Kitų sisteminių ligų reumatinė išraiška.

Vaikų reumatinė ligų gydymo principai. Nesteroidinių vaistų nuo uždegimo, gliukokortikoidų, bazinės terapijos preparatų (metotreksato, sulfasalazino, ciklofosfamido, azatioprino), biologinių imunoterapijos preparatų farmakokinetika, farmakodinamika, dozavimo principai.

Vaikų reumatinė ligų reabilitacinio gydymo principai: kineziterapija, fizinė terapija, ergoterapija.

Vaikų, sergančių reumatinėmis ligomis stebėseną, profilaktika.

Vaikų su reumatinėmis ligomis sveikatos priežiūros komanda.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. A.Raugalė et al. Pediatrijos praktikos vadovas, 2015
2. J.T. Cassidy, R. E. Petty, R. M. Laxer, C. B. Lindsley. Textbook of Pediatric Rheumatology. Elsevier Saunders, 2015.
3. John H. Klippel. Primer on the Rheumatic Diseases. Springer. 2008
4. P.Woo, R.M. Laxer. D.D.Sherry. Pediatric Rheumatology in Clinical Practice. 2013

5. Seyberth, Hannsjörg W., Rane, Anders, Schwab, Matthias Pediatric Clinical Pharmacology, 2011
6. El Miedany, Yasser Musculoskeletal Ultrasonography in Rheumatic Diseases, 2015
7. Nelson Textbook of Pediatrics, 20th edition, 2015
8. Cimaz, Rolando (Ed.). Periodic and non-periodic fevers. Springer, 2020
9. Hashkes, Philip J., Laxer, Ronald M., Simon, Anna (Eds.). Textbook of autoinflammation. Springer, 2019.
10. Edited by Helen E. Foster and Paul A. Brogan. Oxford Specialist Handbooks in Paediatrics. 2018
11. Alan Hakim, Gavin Clunie, Inam Haq. Oxford Handbook of Rheumatology. 2nd edition. 2008 Gavin Spckett. Oxford Handbook of
12. Clinical Immunology and Allergy. 4th edition. 2019.
13. Ross E Petty, Ronald Laxer, Carol Lindsley, Lucy Wedderburn, Robert C Fuhlbrigge, Elizabeth D. Mellins. Textbook of Pediatric Rheumatology (2021)
14. www.ped-rheum.biomedcentral.com
15. www.printo.it
16. www.eular.org, <https://ern-rita.org/>

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Violeta Panavienė (doc. dr.).

2. Skirmantė Rusonienė (asist. dr.).

3. Giedrius Bernotavičius (dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė